

't Kremlin (Moskou) (Aquarel).

turksche bevolking weêr, en hij genoot weêr van dat geheimzinnige Stamboel, dat, slechts door een brug van Pera gescheiden, toch door ras-, geloofs- en beschavingsbegrippen zoo eeuwen- en mijlen-ver ervandaan ligt.

Bauer, die zulk een bijzondere voorliefde heeft voor al wat Oostersch is, heeft zelf bijna het karakter van een muzelman. Ik heb het genoeg gehad met hem te reizen, en in hem bewonderd die op reis zoo noodige inschikkelijkheid voor alle kleine of grootere tegenspoeden. Misschien hebben zijn herhaalde reizen in Turkije en Egypte dezen kant van zijn karakter ontwikkeld, maar toch heeft Bauer altijd van nature een islamitiesche kalmte en een praktisch fatalisme gehad, die hem op alles dat tegenvalt doet zeggen „*Kishmet!*” en zonder meer, hem gelaten doet afwachten wat komen zal... En als een eigenschap noodig is om aangenaam te kunnen reizen, dan is 't deze! Hoe vaak heb ik menschen beklagd, die zich uit hun land begaven met het plan vaste gewoonten, waaraan zij verslaafd zijn, overal te willen meesleuren! Die op tijd moeten eten, of op een bepaald uur willen aankomen en al hun dagelijksche gewoonten met zich willen meeslepen! Of die anderen — wien altijd alles tegenvalt, die zich de Alpen hooger of Constantinopel anders hadden voorgesteld dan ze zijn! Bauer is juist geheel 't tegenovergestelde van deze menschen: waar hij komt ziet hij alles nieuw en anders aan dan anderen het deden, en voor een deel ligt hierin de originaliteit van zijn werk.

Zijn eigenaardige opvatting, zijn persoonlijke visie, zijn individueele keus doen hem een kant zien, een effect kiezen, een moment waarnemen, die anderen nooit zouden zien.

Zóó heeft hij Turkije en Egypte gezien en begrepen hemelsbreed anders dan de zoogenaamde „orientalisten”. Zijn werken geven een synthetisch begrip van het Oostersche leven, van een moskee, of de sensatie van een menigte, veel juister, completer, abstracter dan een zeer zorgvuldig naar de natuur bewerkt schilderij van een Pasini, een Gérôme of een Biseo. Terwijl deze knappe artisten een lokaal gedeelte van een zuidelijk land geven, evoceren de werken van Bauer *het* Oosten, met al zijn heerlijke kleurenpracht en geuren-heerlijkheid, met die atmosfeer waarin zich de rook van de Latakieh vermengt met specerijen-lucht en zoete jasmijn-aromen.

Hij weet, zooals geen schilder voor hem heeft gedaan, het woelige gewarrel